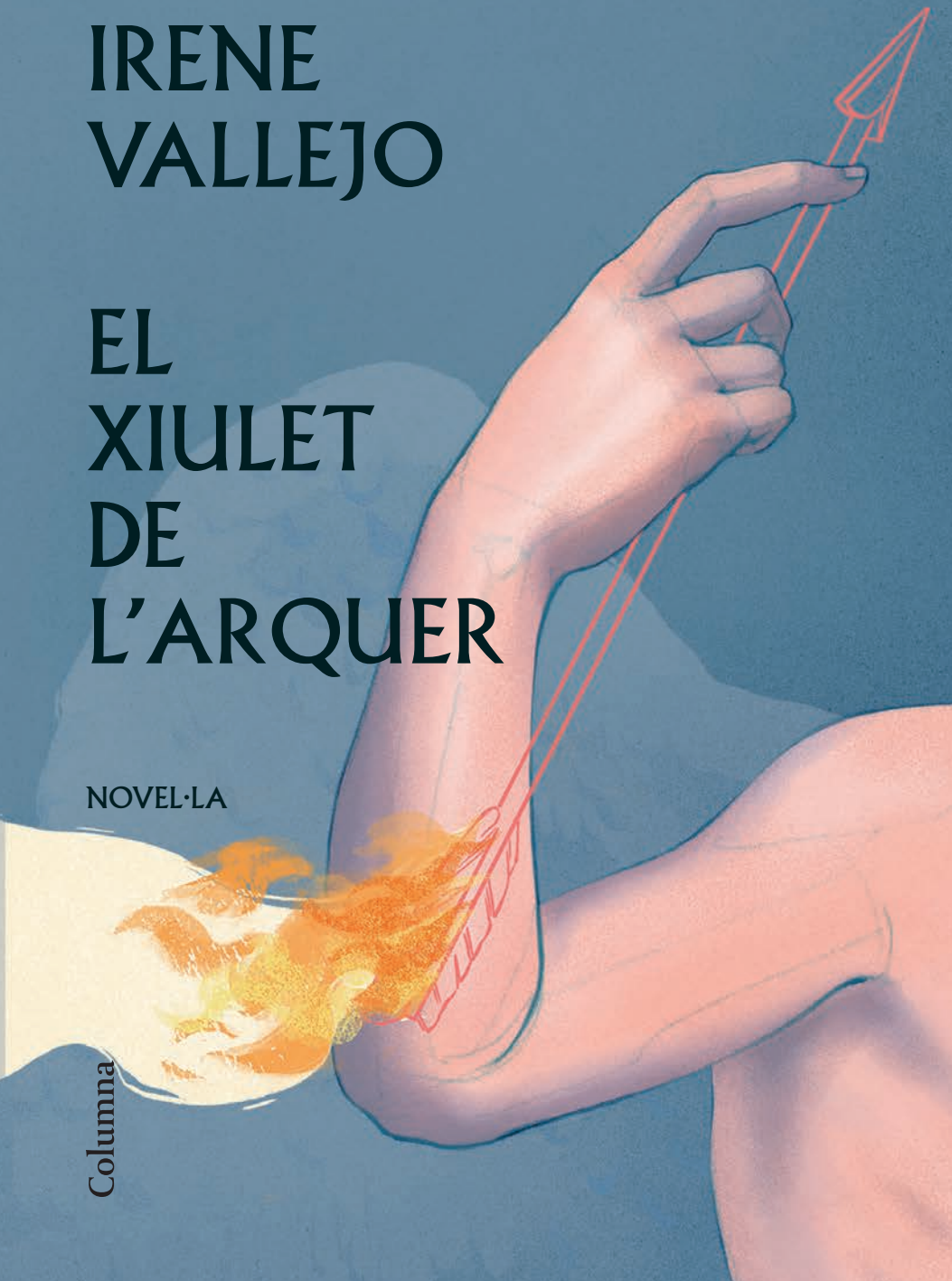

IRENE
VALLEJO

EL
XIULET
DE
L'ARQUER

NOVEL·LA

Columna

IRENE VALLEJO
EL XIULET
DE L'ARQUER

Traducció de Núria Parés Sellarès

Columna

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

TÍTOL ORIGINAL: *EL SILBIDO DEL ARQUERO*

PRIMERA EDICIÓ: GENER DEL 2022

© IRENE VALLEJO MOREU, 2016

© DE LA TRADUCCIÓ: NÚRIA PARÉS SELLARÈS, 2022

© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-2859-0

DIPÒSIT LEGAL: B. 18.612-2021

FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62

IMPRÈS A CATALUNYA - *PRINTED IN CATALONIA*

www.columnnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

I

Naufragi

ENEES

I aquesta nit puc dir, una vegada més, que he estat a punt de morir. He sentit cruixir el vaixell. El cel ens esclafava sobre el mar, el mar ens llançava cap al cel. Després m'he pensat que mar i cel es trencaven a bocins i es confonien. M'he pensat que quèiem per les esquerdes dels llamps o pels precipicis de les onades.

Encara no entenc com s'ho han fet els meus homes per arribar a aquesta costa amb el nostre vaixell ferit de mort. Aquesta costa que, en la nit del mar, només era un bloc de foscor més profunda, més tancada. Sorgint de la pluja negra, un port natural s'ha obert davant nostre, una cala

d'aigües tan quietes que ni tan sols ens han calgut amarres per ancorar la nau.

El mar encara rugeix a les meves orelles, però és un eco. La tempesta ja es calma, les estrelles comencen a brillar obrint tènues esclatxes en els núvols. Sé que urgeix la tasca de protegir les nostres fràgils vides en aquest país desconegut, i sé que he de ser el primer d'aixecar-me de la sorra on m'he deixat caure. Els supervivents romanem aquí desplomats. Em noto a la cama uns dits humits que em palpen; em toquen el cos, m'imagino, buscant la seguretat que almenys nosaltres encara estem vius, la seguretat que aquesta platja no és el lloc on els morts esperen l'arribada del barquer que els conduirà a l'altre món.

—Enees... —diu una veu, que de bon principi sembla un sanglot del vent. No em cal res més per posar-me dret.

—Escolteu-me tots! Escolteu-me tots! —repeteixo, alçant la veu per sobre de l'aire que encara m'ensordeix—. Hem sobreviscut a la guerra, que és la bogeria dels homes, i a la tempesta, que és la bogeria del mar. Els déus ens fan costat. Ara no és moment de jeure aquí a terra i tremolar pel perill que ja hem superat. Vull alçar un campament, encendre un foc que ens escalfi els ossos i

resar una pregària pels companys extraviats en la tempesta.

Tornem a ser un exèrcit. La sorra s'aixafa sota els nostres peus. Assigno tasques, separo els ferits, ordeno que portin gra, eines i armes del vaixell. Els meus homes remuguen, m'insulten entre dents, però sé reconèixer el to ferotge i alegre amb què reneguen. Em diuen «gos» i «escòria», però en realitat m'estan perdonant. Malgrat que no hem fet res més que navegar tot buscant el lloc on es complirà l'obscura profecia i gairebé no han pogut gaudir dels moments de descans als ports ni tenir cap dona entre els braços, malgrat tot, continuen fidels al seu rei. Una paraula meva els llança a l'atac. Ara que la mort igualadora ha retrocedit, em tornen a obeir.

Sí, els meus homes estan contents perquè som vius. El mar no ha arrossegat cap cadàver, de moment no plorem per ningú. I un naufrag sempre és un home alegre, almenys fins que s'atura a pensar.

El nostre timoner s'ha trencat el braç, potser per diferents llocs. Colpejat per les ràfegues del mar, el vaixell va cabotejar i el va llançar contra la borda. Va rodolar una vegada i una altra per la coberta fins que va quedar ben masegat. Quan m'hi acosto, m'aferra la mà.

—Pare Enees! —xiuxiueja. Així és com em diuen els més joves de la tripulació.

—T’has salvat —li dic—. Ens hem salvat.

Però abans de deixar-li anar la mà, m’assalta la por de no tornar a veure el meu únic fill. «Pare Enees...».

Acates, el meu fidel amic, ha aconseguit que una guspira salti de la pedra foguera a la llenya i les fulles molles. Miro el foc que neix, miro Acates, amb el cos en tensió, atiant i protegint la flama, miro el foc que s’enrosca i es desenrosca en l’aire quan finalment s’encén. A partir d’aquesta primera foguera se n’encenen d’altres, en cercle, i creen un anell d’escalfor. El foc és la nostra primera victòria sobre la por i sobre la costa solitària.

L’escalfor desperta el record de la gana. Arrosseguem un cistell de blat humit salvat de la tempesta. Unes mans hàbils s’encarreguen de torrar-lo al foc i de moldre’l. Ens queda aigua dolça i unes quantes botes de vi que hem portat del vaixell malmès. La nit queda envaïda per les nostres olors de poblat: menjar, llenya, cossos que suen. El fum blanc vola cap al cel com un ocell que desplega les ales i es perd en l’altura. I això em preocupa: les aus de fum delaten la nostra presència.

No penso permetre que el benestar a la vora del foc ens faci perdre de vista que encara estem en perill. Som en un lloc desconegut. Hem navegat sense veure cel ni terra durant tot el temps que va durar la tempesta. Els núvols van anar apagant un per un els estels i no ens van deixar cap més llum que l'escuma marina. El vent ens va arrabassar el govern de la nau. És impossible aventurar a quina terra hem arribat, entre quina gent som, si és una costa coneguda pels navegants o si és més enllà, formant part del món inexplorat. Qui sap si, un cop adormits, no ens despertaran unes mans que ens immobilitzen i ens atrapen, i un ganivet a la gola.

Tota la nit hi haurà sentinelles amb els ulls clavats en la foscor, sense parpellejar. Decideixo els torns, reparteixo les armes, marco els llocs de guàrdia amb un dibuix del peu a la sorra.

Després m'allunyo per reconèixer el terreny. Quan deixo el campament enrere, el vent em refreda la roba humida contra la pell. La sal del mar m'ha deixat tot de regueres, com cicatrius del naufragi. Em moc furtivament enmig de la foscor. Vull arribar fins als esculls que s'endinsen al mar i delimiten la cala. Vull buscar a l'horitzó corbat les naus de la meva flota perduda en la

tempesta. Han sobreviscut les altres tripulacions?
I el meu fill?

Els arbres que claven les arrels al pendent aboquen l'ombra al mar. Foscor redoblada. Les branques m'esgarrapen la cara. M'enfilo, temptejo, mantinc l'equilibri. Finalment s'obre la perspectiva. En la llum tènue, un cel buit i un mar que el duplica. No hi ha cap rastre d'una proa o d'un pal major.

D'ençà que vam emprendre la navegació, aconsellats pels meus homes més savis, el meu fill i jo hem viatjat en vaixells diferents. «Sou els últims de la casa reial de Troia», van dir. «Si hi ha un naufragi, tindrem més possibilitats que almenys un sobrevisqui», van dir.

Espero no haver viscut per perdre'l a ell també.

Entumit, torno al campament que hem muntat al mig del no-res, on m'esperen els meus homes. Ara sé que, encara que trobi el meu camí a través d'aquestes costes, continuaré perdut. Com em puc orientar? Tot el món conegut ja només existeix en els nostres records.

ANNA

Deien que la mare era una bruixa. Anna, la filla de la fetillera, em deien. Anna, la filla bastarda del rei de Tir. Cap d'aquests noms era bo. Per això vull salpar i navegar tan lluny tan lluny que l'aigua netegi tots els noms. Porto dins les venes la crida del viatge i dels països que somio poder veure quan sigui gran.

Els meus passos sempre es dirigeixen al mar. Si segueixes les meves petjades, sempre arribaràs a la platja.

També avui, quan he vist arribar els núvols desfilant, he corregut a buscar un seient a les roques. Eren núvols sinistres, amb la panxa de color verd oliva, una panxa carregada de tempesta. Sens dubte, pesaven més que el mar, però algun déu els devia subjectar bé per evitar que s'enfonsessin a l'aigua.

Conec els millors llocs per veure passar els núvols, i també els millors per mirar la gent. Ni els núvols ni la gent saben que hi soc, amb el cap inclinat, mirant. Soc silenciosa i àgil. Li explico a Elisa el que veig i sento, i ella em diu que soc la seva petita òliba, perquè em fixo en tot. Quan m'amago, m'espolso la sorra de la planta dels

peus, perquè si me'n descuido, grinyola quan trepitjo a terra i em descobreixen. Vaig d'un lloc a l'altre amb els ulls ben oberts. Ho faig perquè sempre m'ha agradat saber les coses amagades. I també perquè el temps és molt llarg i cada dia que neix està molt lluny de la seva nit. Potser el déu que condueix el sol a través del cel també s'espolsa la sorra de les plantes dels peus, i aquesta sorra són els estels que veiem des d'aquí a baix.

El temps és llarg mentre espero el viatge que em portarà a una costa millor, on viuran homes millors, menys mentiders, homes en qui es pugui confiar. Un dia navegaré molt lluny per trobar un país sense palaus, on la gent no sàpiga què és la tradició.

Estic asseguda a les roques, amb la cama sota el genoll, quan la primera onada es trenca contra els esculls en molts bocins brillants. El mar aixeca les onades amb el color daurat de la sorra que remou al fons.

Quan encara vivia a la ciutat on vaig néixer, a Tir, la mare sovint em deia en tardes com aquesta: «Dedica un pensament als que són al mar». Penso, penso en ells. El vent em xiula a les orelles. I de sobte, com si sortissin del no-res, veig vaixells, uns quants vaixells que fan batzegades enmig de la tempesta.

Les proes s'enfonsen, s'inclinen. Sembla que els pals, tan petits a la llunyania, estiguin tremolant. Fa fred. Tinc els turmells molls. Potser hauria de tornar, però no perquè tingui por. No m'espanta aquest mar inflat ni tampoc la llum estranya. No m'espanto fàcilment.

Ara els vaixells pugen i baixen per culpa de les onades. A vegades es queden suspesos molt enlaira. Em sembla que mai no havia vist els cúmuls d'escuma blanca arribar tan amunt. Sembla que el mar tingui gana. Jo també en tinc i, si torno al palau, em donaran una fogaassa de pa i la trencaré amb les mans i estarà fumejant.

Potser hauria de tornar, però no està bé deixar els vaixells sols quan els cauen a sobre unes onades com muntanyes. Puc quedar-me una estona més, resistint les investides del vent i la tristesa de la tarda, amb els vaixells que se submergeixen entre les onades i la mare que està morta i mai més no tornarà a tenir compassió de la gent de mar.

Quins homes deuen ser aquests que lluiten contra la tempesta, mentre el mar esclata sobre els seus caps? Són exiliats com nosaltres?

El sol, cansat, se n'ha anat del tot. El temporal udola i cada cop està més fosc.

I si els homes d'aquesta flota venen des de Tir

perquè el meu germanastre els ha enviat per matar Elisa, per matar-nos a totes dues?

Com sap una persona quan ha fugit prou lluny?

M'aixeco i corro cap al palau.

ELISA

El vent de la tempesta s'esquitlla al meu palau i fa torçar les flames. Una alenada d'aire fred m'arriba a la nuca. La tempesta ens té inquiets, els gossos fa hores que s'han amagat per tremolar lluny dels nostres ulls. Escolto. Els murs retronen com un escull banyat per la marea bullent. Però les meves orelles, acostumades a la veu del mar des de la infantesa, perceben pauses en la fúria del temporal. La calma no trigarà gaire a arribar.

Les meves esclaves filen i teixeixen assegudes en tamborets. De la seva pell negra, el foc n'arrenca reflexos daurats i verds.

Un guàrdia apareix al llindar de la porta. És un home que coneix bé les cerimònies del respecte. Des de la distància, amb els ulls clavats a terra, diu:

—Sa majestat, porto notícies. Els vaixells de la flota estrangera que s'ha albirat aquest matí han

recalat a les nostres costes sorpresos per la tempesta. El mar ha escopit cossos de naufrags, alguns de vius i d'altres morts. Homes i vaixells estan molt masegats, però podrien ser perillosos. Esperem ordres.

—Convoca el Consell.

Els quatre millors guerrers de la ciutat són membres del Consell. He reforçat la seva vanitat amb títols sonors: l'Escut de la reina, el Punyal de la reina, l'Arc de la reina i el Dard de la reina. Els vaig escollir entre els soldats més ferotges i més fidels del meu pare. M'han servit amb lleialtat durant anys, d'ençà que vam col·locar les primeres pedres de la muralla, però el temps ha incrementat les seves ambicions. No m'enganyo pas, sé que els rosega el desig de posseir-me i ocupar el tron. Cada vegada que els reuneixo, noto la pressió gairebé dolorosa de la seva mirada sobre els meus ulls i sobre el meu cos. De moment no gosen anar més lluny. Per no desafiar els altres, cap d'ells pretén obertament la meva mà i el meu llit de reina vídua. En l'equilibri d'aquesta rivalitat igualada, ara com ara puc romandre lliure.

Els espero. En aquest mateix instant, els meus enviats deuen estar trucant a la porta de les seves cases, on cadascun d'ells, m'imagino, es deu ha-

ver ficat al llit amb una serva per gaudir-ne de manera brusca i amb aspror rutinària. Però quan arribin al palau, s'inventaran un reguitzell de mentides. Els meus homes s'amaguen de mi sense cap necessitat, per costum. Potser no saben parlar-me tal com parlarien a un rei, tal com parlaven al meu pare a Tir. Potser no coneixen cap més llenguatge que el de la camaraderia i, si no, el fingiment. Ni els meus consellers ni els meus soldats esmenten davant meu les veritables passions que els remouen per dins: l'ambició, la por, l'amor pels cossos, els somnis de grandesa.

El meu marit solia repetir-me que el bon governant ha de saber què hi ha dins del cor de les persones. Va intentar ensenyar-me aquesta habilitat. Però va ser capaç, ell, d'entreveure el cor dels seus assassins?

Deixo les meves estances i, travessant el pati, vaig cap a la Sala del Consell. Dos sentinelles amb destrals de combat m'escorten, empenyen les portes de la sala i m'obren pas. Els meus homes ja hi són, parlen en to malhumorat o potser només mandrós. Intueixen una missió que els obligarà a vetllar a la intempèrie en aquesta nit travessada pels vents.

—Fidels capitans meus —dic.

—Reina, venim de servir-vos al peu de les muralles.

De tots els consellers, Malco l'Escut és el que menteix més bé. Responc al seu somriure.

—No podria pas demanar més dedicació.

En el silenci de la sala es percep la respiració d'homes forts, els esbufecs i la tensió de l'estat ànim. Em repugnen els seus cossos, que desprenen olor de sexe agre i suors passades.

—Us deveu preguntar quin és el motiu pel qual us he convocat en aquesta nit tan desagradable —continuo—. Una vegada més, recorro a la força del vostre braç. Una flota d'homes desconeguts ha desembarcat a les nostres platges. Ajudeu-me a interpretar els signes i a decidir amb saviesa.

—Sa majestat —contesta Safat el Punyal—, els estrangers podrien ser mercaders pacífics o pirates sense entranyes. És massa aviat per saber-ho.

Mercaders pacífics o pirates sense entranyes... Els meus soldats parlen amb paraules inflexibles. Però nosaltres hem nascut en una civilització de comerciants, som fills del mar i sabem que qual-sevol mercader audaç es convertirà en pirata si l'ocasió l'hi permet. Sí, ningú no ho ignora, tot això. No hi ha cap mercaderia més cobejada que els esclaus, i si navegant a prop de la costa una tri-

pulació de mercaders albira una ciutat jove com la nostra, de muralles incompletes, se'ns llançaran a sobre com una àguila per intentar capturar els nostres joves i les nostres dones, embarcar-los per la força i vendre'ls als mercats d'una gran capital. Si hi ha una cosa que desitjo amb totes les meves forces, és defensar el meu poble d'aquest dolorós destí.

—Tens raó, és molt aviat per saber-ho —contesto—. Però el meu cor de dona està inquiet per la meva gent.

—Organitzem una expedició contra els intrusos —proposa Ahiram el Dard, emocionat per la perspectiva de lluita. Una cicatriu li deforma la vora dels llavis i sembla que li allargui la comissura de la boca: l'ombra d'un pertorbador somriure obert per sempre amb un ganivet.

—Si durant l'expedició us allunyeu de les muralles, la ciutat no perdrà les seves espases invencibles? Què passarà si ens ataquen mentre sou fora? —pregunto.

—Reina, soc de l'opinió que hem de reforçar la guàrdia a les muralles i defensar la ciutat com un tresor vigilat per un avar —diu Elibaal l'Arc.

—Doncs fem-ho així —contesto—, confio en vosaltres, que heu lluitat al costat del meu pare

i ara em protegiu amb el mateix amor que ell. Que es reforci la guàrdia a les muralles. Que ningú cavalqui per anar a buscar els intrusos, però si ells s'acosten amb intencions hostils, captureu-los. Si oposen resistència, elimineu-los. Que tots els nostres enemics siguin testimonis de la força de la jove ciutat de Cartago.

ENEES

La son no m'ha visitat, besant-me els ulls, aquesta nit. He sentit, una hora rere l'altra, el retruny del mar, els passos dels guaites, els espetecs de les fogueres. Quan comença a clarejar, amb el suau gris de l'albada, em llevo. Encara tinc la roba humida, em noto els músculs endurits per l'esforç d'ahir, em fa mal tot.

Miro al meu voltant. En el cel de color safrà s'hi perfila la línia anyil d'unes muntanyes llunyanes. Al fons de la badia hi distingeixo una ciutat que s'enfila fins al cim d'un promontori i la cinta groga de les muralles. Volen ocells arran de terra, les seves ombres blaves llisquen per la sorra.

Agenollat a la vora de la foguera, parlo amb els déus. Alço les mans amb els palmells cap amunt:

«Déus, si alguna vegada us hem alegrat amb els nostres sacrificis, si us importen els nostres patiments, sisplau, vetlleu pel meu fill Iulus i feu que em pugui reunir amb ell. Si compliu aquest desig, prometo que edificaré un gran temple en honor vostre quan arribi al lloc de la profecia». Aboco el vi i observo com se'l beu la sorra mentre suplico la salvació de Iulus als poders de la Terra i de l'Inframon.

El campament es desperta després de la nit inquieta, i els sentinelles se senten alliberats de la solitud. S'inicia el tràfec d'un nou dia. El sol tènue amb prou feines espanta el fred i hem d'atiar les fogueres. Escalfem les restes de les provisions i mengem en silenci, fregant-nos les articulacions. Quan acabem, ordeno que amarrin i que amaguin el vaixell a recer de les roques. Després busco Acates.

—Amb la llum del nou dia me'n vaig a explorar la costa per esbrinar on som i on va empènyer el vent els nostres companys —dic.

—Vinc amb tu —respon, acceptant compartir el perill.

Em tapo amb una capa de pell de llop. Acates i jo ens armem amb espases de doble tall i llances que ens serviran de suport per caminar entre dunes. El

vent forma al nostre voltant un núvol de terra vermellosa, noto la coïssor dels remolins de pols als ulls i l'esclafit de la sorra entre les dents. Allà dalt, les gavines que reposen el pes sobre les ràfegues d'aire xisclen sorpreses i esvalotades per les empentes del ventijol.

Li explico a Acates que em vull acostar a la ciutat i buscar algun promontori que domini les vistes sobre les platges de ponent. Acates observa el terreny amb atenció: la boirina de sorra, les dunes, les escasses taques d'arbustos. Caminar per un espai obert i desconegut significa arriscar la vida.

—Endavant—contesta.

Avancem en fila, de pressa, tot ulls i orelles. La sorra s'empassa les nostres petjades. Admiro els moviments d'Acates, ràpids i precisos. Deu anys de guerra li han endurit el cos, l'han fet fort per enfrontar-se als vents del món.

Sí, jo també, tots. Tots els combatents de Troia ens hem aguerrit durant aquests deu anys amargs de lluites. Però Iulus? Iulus és un nen que no ha conegut la pau. Va néixer en una ciutat assetjada. El seu esvalot infantil quedava apagat pel soroll de les armes. Si arriba a fer-se home, què recordarà d'aquesta infantesa acorralada?

I dels secrets dels seus pares, en recordarà alguna cosa? Desapareixerà per sempre allò que va passar entre la seva mare i jo, o li arrelarà a la memòria?

Si viu. Si aconseguixo trobar-lo.

Quan va començar aquesta ruïna lenta?

Acates s'acosta a un arbust de tamariu per aixoplugar-se. S'asseu a la gatzoneta. Tots dos ens arraulim i descensem del pas viu de la caminada. Acordem donar la volta a la ciutat. La distància que ens en separa ja és només la que un parell de bous podria llaurar en una jornada.

Ens aixequem lentament. A l'altura del turmell, el vent remou les males herbes que creixen entre la sorra. Tinc els sentits alerta. Ja s'ha fet clar. Contra el cel blau intens es retallen les muralles, que a trossos són de pedra i a trossos de tova, o simples parapets de fusta. És una ciutat jove i fronterera, segurament una ciutat que tem els estranys arribats del mar. És possible que els meus homes hagin trobat hospitalitat i ajuda aquí?

Una llança esquinça l'aire, sobrevola el meu front i es clava a terra. Enfonso el cap entre les espatlles, reculo. S'obren les portes de la ciutat i surt al galop un grup de soldats a cavall. Ens envolten cridant en una llengua desconeguda. Dos

dels soldats desmunten i, sense contestar ni entendre les nostres protestes, ens lliguen les mans, ens obliguen a caminar fins al seu quarter i ens fiquen a dins d'una cel·la. Quan tanquen la porta amb un cop sec, ens enfonsen en la foscor.

ELISA

Un soldat porta notícies dels pirates capturats. Els vull veure amb els meus propis ulls, vull decidir el seu càstig i que sentin dels meus llavis la seva condemna. Ordeno a la guàrdia que m'escorti fins a la presó i m'encamino als estables.

Des que era petita, sempre he sentit un plaer estrany quan entro a les quadres. Avui torno a respirar amb delit l'aire carregat, calent, gairebé dolç que embolcalla els animals. Escolto el soroll del gra mastegat a poc a poc, en una pacient salivació. Una filera de caps es gira cap a mi, descobreix la meva arribada i la celebra. Se senten esbufecs i renills, i em veig reflectida en tots aquells ulls líquids.

Jo mateixa poso els arreus al meu cavall blanc sicilià, amb la mà sobre el musell fent-li carícies. Mentre ajusto les corretges de la sella, parlo dol-

çament amb ell. M'aturo un instant en l'amor que guarda per a mi la seva mirada porpra.

Els esclaus de l'estable, que saben els meus costums, em deixen fer sense intentar anticipar els meus desitjos. Escullo personalment els palafreners que s'ocupen de domar i cuidar els millors cavalls. Sé que alguns serfs descarreguen la còlera d'amagat contra els animals de l'amo, i tremolo només de pensar en aquestes crueltats silencioses.

Al pati delimitat per la palissada blanca, davant del graner destinat al farratge, m'enfilo a la muntura. Pressiono els flancs del cavall amb els genolls i ell accepta el pes del meu cos i la tensió de les meves cames. Mentre deixem enrere les dependències del palau i ens endinsem pels carrers, un dels homes de la meva guàrdia em cedeix l'espasa. Vull que tots els súbdits em vegin així, armada i al llom d'un cavall blanc, amb els cabells deixats anar i la seguretat del genet expert, tal com s'imaginen que són les dones guerreres de les llegendes que es transmeten d'avis a nets.

Vull escarmentar els nostres enemics. Vull fer justícia amb els pirates estrangers. És just que, almenys una vegada, homes com ells, que s'han enriquit mitjançant el robatori, el saqueig i el comerç de dones, estiguin a l'arbitri d'una dona.

De sobte m'adono que estic animada. Anima-da perquè he defensat la ciutat, pel tràfec que hi ha als carrers que travesso, pels cups, cellers, magatzems i farineres que s'erigeixen perquè floreixi l'abundància, pels terrats blancs banyats de llum, i darrere meu, el palau i el temple gairebé acabats. Tot creix i tot prospera al meu voltant. Fa olor de pins, de ramats, de fogueres. El sol, una llimona al mig del cel d'un blau suau, m'escalfa l'esquena i les cuixes. El meu cavall arqueja el coll i es mou amb la gràcia d'un ballarí, conscient que és observat i conscient que és bell.

Un petit grup de curiosos m'ha seguit pels carrers i ara s'agrupa a la plaça, davant dels murs de la presó. Faig senyals als soldats que fan guàrdia.

—Porteu els presoners davant meu—dic.

Creixen la multitud, la remor de veus, la impaciència, les batusses per ser a primera fila. Els soldats desenfunden les espases i les branden mentre escridassen la gentada que va cap al centre de la plaça. Els meus guàrdies s'avancen i formen una esquadra impenetrable al meu voltant, barrant el pas als més agosarats i contenint la multitud que s'ha començat a apinyar pel reclam dels pirates.

El soroll dels forrellats fa callar la multitud. Dos sentinelles obren una rere l'altra les portes de

les cel·les enmig d'un silenci vibrant, com la corda d'un instrument musical que es nega a emmudir.

Els sentinelles treuen els pirates de la presó i els condueixen a empentes fins on jo els puc veure i adreçar-m'hi de cara. Són una dotzena d'homes bruts i atordits. Acaben de sortir de la foscor de les cel·les i els ulls els neguen la visió.

Observo el meu poble reunit i expectant. Un home té els punys tancats talment com un lluitador. Les dones reculen tant com poden. Miro les seves boques obertes, que dibuixen un gest de sorpresa i de voracitat. No m'agrada la set de sang del meu poble, però avui demostraré que el meu poder no tremola davant de ningú.

—Presoners! —dic—. Ha arribat el moment de pagar les vostres culpes. Podeu dir alguna cosa en defensa vostra?

Els presoners no entenen les meves paraules ni se senten alludits. Quan els ulls se'ls acostumen a la llum i cau el vel de la ceguesa, es reconeixen els uns als altres. Confinats a les respectives cel·les, no sabien què se n'havia fet dels altres. Amb sorpresa i una inesperada alegria, descobreixen que estan junts i vius.

Deixo que expiri el temps de la seva defensa. Si no poden o no volen respondre la meva pregunta, dictaré sentència. Que morin i que els seus

cossos s'exposin penjats de cara al mar, fora de les nostres muralles, fins que els devorin els voltors. Que l'espectacle serveixi d'advertència per a futurs saquejadors. I tant de bo els déus vulguin que la notícia viatgi terra endins, on els bel·licosos pobles nadius, al pas de les nostres caravanes, comencen a cobejar les nostres riqueses.

Els soldats claven cops als braços dels presoners, lligats a l'esquena, perquè facin silenci i escoltin les meves paraules. Amb orgull callat, indiferent al càstig de les vares, un presoner tapat amb una pell de llop alça la mirada cap a mi.

—Reina —diu. Parla en l'antic idioma dels accadis, la llengua dels palaus i les ambaixades—. Reina, hem arribat a les vostres costes sense intenció hostil.

Als ulls li veig un fulgor estrany i antic.

Faig un gest amb el cap. El gest vol dir: «Sí, entenc el que dius, pertanyo al món en què es parla aquesta llengua. Continua».

—No sé si ha arribat fins aquí l'eco de les desgràcies de Troia —diu—. Troia va resistir un setge de deu anys, fins que va ser derrotada per culpa d'una traïció.

Acaricio l'espessa crinera del cavall, hi enfonso els dits, medito. Finalment dic:

—He sentit que els exèrcits grecs van destruir Troia, van matar els homes i, segons el cruel costum de la guerra, van fer esclaves totes les dones. Però explica't, qui ets tu?

—Em dic Enees. La meva dona, Creüsa, era filla del rei de Troia. Per ella i pel nostre fill vaig defensar la ciutat fins a l'extenuació, i quan tot eren ruïnes i destrucció, vaig salvar les imatges dels nostres déus amb l'ajuda d'una colla d'homes valents. Enrere van quedar la meva esposa i una ferida més dolorosa que la mateixa mort. De llavors ençà he navegat amb els meus fidels companys pels camins del mar. La nostra destinació és la terra que uns anomenen Hespèria i altres Itàlia.

—Què hi busqueu, allà? —li pregunto. Els seus ulls continuen guspirejant.

—Una antiga profecia diu que fundarem una nova Troia i que aquella ciutat serà el bressol d'un imperi més gran que els nostres somnis i més durador que les nostres derrotes.

Un gos lladra. La gent s'irrita i renega. Han vingut fins a la plaça de la presó per veure el càstig que els espera als pirates, per aclamar la seva condemna a mort. Ara no entenen aquesta insòlita conversa en llengua estrangera, aquest estrany preàmbul al càstig. Profereixen crits, intenten re-

cordar-me el meu deure amb exclamacions furibundes i gestos de ràbia.

—Esteu lluny de la vostra ruta. Què us ha portat a aquestes terres? —pregunto.

—La tempesta ens va arrossegar i ens va allunyar del nostre rumb, reina. Som nàufrags, i els nàufrags no poden escollir el lloc on troben la salvació.

La fúria i la cridòria es desboquen i ofeguen l'interrogatori. L'estranger ha aconseguit separar-me del meu poble amb les barreres d'un idioma que només nosaltres comprenem.

I sí, reconeixé'ns en una llengua que es parla a les cases dels reis, reconeixé'ns com a fugitius d'un mateix món, no és una raó suficient per oferir-li acollida? No obsequiaré amb l'hospitalitat del meu palau i de la meva taula un viatger que ha vist la seva ciutat en flames i que encara porta l'incendi als ulls?

Però, el meu poble suportarà que perdoni aquests estrangers pels quals ja estàvem afilant les espases?

ANNA

Tinc por. Vull marxar d'aquí. No vull ser aquesta nena lletja de braços ossuts.

Durant les últimes llunes he crescut molt. M'estiro, m'enfilo cap amunt com les parres. Tinc les cames massa llargues, soc la germana d'aquells ocells d'ales vermelles que acolorixen el llac, germana dels flamencs. Si la brisa juga amb el meu cos i m'aixeca la túnica, em veuràs les cames primes i els genolls enormes. I els meus ossos continuen creixent, allunyant el terra, estirant la carn, allargant-me tal com la tarda m'allarga l'ombra.

Elisa m'ha dit que aviat m'arribarà la primera sang i que no m'he d'espantar. Però no ho entenc bé. Com s'obre entremig de les cames aquesta ferida que no té cura? Sabré que ja soc gran quan m'embruti amb la meva pròpia sang?

Però no hem de tenir por dels estrangers arribats del mar. Amagada entre la gentada, miro i escolto l'home vestit de llop. Parla en la llengua dels reis sobre traïcions i fugides. Li veig l'esquena, les mans inflades i masegades dins dels nusos de corda, els panxells forts, les cicatrius a les cames.